I.

Razrješuje se predsjednik Odbora za gospodarstvo Hrvatskoga sabora dr. sc. IGOR PETERNEL.

II.

Za predsjednika Odbora za gospodarstvo Hrvatskoga sabora bira se IVICA MESIĆ.

III.

Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 021-04/24-03/83

Zagreb, 24. siječnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

133

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članaka 46. i 111. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Hrvatski sabor na sjednici 24. siječnja 2025. donio je

ODLUKU

O RAZRJEŠENJU I IZBORU ČLANA ODBORA ZA INFORMIRANJE, INFORMATIZACIJU I MEDIJE HRVATSKOGA SABORA

I.

Razrješuje se član Odbora za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora dr. sc. IGOR PETERNEL.

II.

Za člana Odbora za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora bira se KREŠIMIR AČKAR.

III.

Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 021-04/25-03/2

Zagreb, 24. siječnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

134

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 13. stavka 1. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, br. 116/99., 109/00., 53/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 19/15., 66/15., 104/15. i 98/19.) Hrvatski sabor na sjednici 24. siječnja 2025. donio je

ODLUKU

O PRESTANKU MIROVANJA ZASTUPNIČKOG MANDATA ZASTUPNIKA I PRESTANKU OBNAŠANJA ZASTUPNIČKE DUŽNOSTI ZAMJENICE ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU

Dana 28. siječnja 2025. prestaje mirovanje zastupničkog mandata zastupniku JOSIPU DABRI.

IVANA MUJKIĆ prestaje obnašati zastupničku dužnost zamjenice zastupnika 28. siječnja 2025.

Klasa: 021-05/25-01/1

Zagreb, 24. siječnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

135

Na temelju članka 45. stavka 5. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine«, br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18) te članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine« br. 66/19 i 155/23 – Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama), ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra zdravstva i prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi

PRAVILNIK

O ZAŠTITI RADNIKA OD RIZIKA ZBOG IZLAGANJA AZBESTU

OPĆE ODREDBE

Svrha i područje primjene

Članak 1.

(1) Svrha ovoga Pravilnika je osigurati zaštitu radnika od rizika za njihovo zdravlje, uključujući i prevenciju takvih rizika koji nastaju ili mogu nastati od izlaganja azbestu na radu.

(2) Ovim Pravilnikom se utvrđuju obveze poslodavca u vezi obavljanja radova s azbestom, granične vrijednosti izloženosti koncentracijama azbesta u zraku, posebno osposobljavanje u odnosu na rizike od azbestne prašine, ishođenje suglasnosti za obavljanje radova s azbestom i drugi posebni zahtjevi.

(3) Odredbe pravilnika kojim se utvrđuju obveze poslodavca i minimalni zahtjevi za sigurnost i zaštitu zdravlja radnika od rizika pri radu s opasnim kemikalijama, uključujući karcinogene, mutagene i reproduktivno toksične kemikalije primjenjuju se uvijek kada su povoljnije u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radu u odnosu na odredbe ovoga Pravilnika.

Članak 2.

Ovim se Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. stude-

noga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (kodificirana verzija) (SL L 330, 16. 12. 2009.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2023/2668 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenoga 2023. o izmjeni Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbesta na radu (SL L, 30. 11. 2023.).

Pojam azbesta

Članak 3.

(1) U smislu ovoga Pravilnika »azbest« znači sljedeće vlaknaste silikate koji su razvrstani kao karcinogene tvari kategorije 1.A u skladu s Prilogom VI., dijelom 3. Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća:

1. azbest aktinolit, CAS br. 77536-66-4
2. azbest amozit (grinerit), CAS br. 12172-73-5
3. azbest antofilit, CAS br. 77536-67-5
4. azbest krizotil, CAS br. 12001-29-5
5. azbest krokidolit, CAS br. 12001-28-4
6. azbest tremolit, CAS br. 77536-68-6.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Odstupanja u slučaju povremene i niske razine izloženosti

Članak 4.

(1) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na aktivnosti u kojima su radnici tijekom rada izloženi ili mogu biti izloženi prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koje sadržavaju azbest.

(2) U slučaju bilo kakve aktivnosti kod koje je vjerojatan rizik izlaganju prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest taj se rizik procjenjuje tako da se utvrdi priroda i stupanj izlaganja radnika prašini koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadržava azbest.

(3) U provođenju aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka, prednost ima odstranjivanje azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest pred svim drugim oblicima rukovanja azbestom kod kojih nastaje prašina azbesta.

(4) Procjenu rizika iz stavka 2. ovoga članka poslodavac mora redovno obnavljati i dopunjavati u skladu s promjenama koje mogu utjecati na izloženost radnika azbestu.

(5) Ako je izloženost radnika povremena i niske razine te kada se iz rezultata procjene rizika zaključuje da neće biti prekoračena granična vrijednost izloženosti u zraku radnog prostora utvrđena člankom 9. ovoga Pravilnika, poslodavac može odstupiti od obveza propisanih člankom 5. ovoga Pravilnika, pod uvjetom da se radi o:

1. kratkotrajnim povremenim poslovima na održavanju pri kojima se rukuje samo s nedrobljivim materijalom
2. odstranjivanju bez uništavanja nerazgrađenih materijala kod kojih su vlakna azbesta čvrsto povezana u osnovu – čvrsto vezani azbestni otpad
3. inkapsulaciji – oblikovanju vezivne kapsule ili pakiranju materijala koji sadržavaju azbest, a nalaze se u stanju bez mogućnosti rastresanja i stvaranja prašine
4. praćenju i ispitivanju zraka te prikupljanju uzoraka radi provjere sadržava li neki od materijala azbest.

(6) Nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, ministarstvo nadležno za rad donosi praktične smjernice za određivanje povremene izloženosti te izloženosti niske razine iz stavka 5. ovoga članka.

(7) U postupak procjenjivanja rizika iz stavka 2. ovoga članka, poslodavac mora uključiti radnike i povjerenike radnika za zaštitu na radu u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu i Pravilnika o izradi procjene rizika.

OBVEZE POSLODAVCA

Obavijest o obavljanju radova s azbestom

Članak 5.

(1) Poslodavac je obvezan najmanje jedan dan prije početka radova iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika dostaviti obavijest tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada o obavljanju radova s azbestom.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati najmanje sljedeće podatke o:

1. lokacijama radilišta i, prema potrebi, konkretnih prostora u kojima će se obavljati radovi
2. vrstama i količinama azbesta koji se upotrebljava ili kojima se rukuje
3. uključenim aktivnostima i postupcima, među ostalim u pogledu zaštite i dekontaminacije radnika, odlaganja otpada i, prema potrebi, izmjenama zraka tijekom rada u zatvorenom prostoru
4. broju uključenih radnika, popisa radnika za koje se planira raspoređivanje na predmetnu lokaciju i pojedinačne potvrde o osposobljenosti radnika te datuma posljednje ocjene zdravlja radnika na temelju odredbi članka 18. ovoga Pravilnika
5. datumu početka radova i njihovom trajanju
6. mjerama koje će se poduzimati, uključujući pregled opreme koja se koristi za ograničavanje izlaganja radnika azbestu.

(3) Radnici i povjerenici radnika za zaštitu na radu kod poslodavca iz stavka 1. ovoga članka moraju imati pristup ukupnoj dokumentaciji koja je predmetom obavijesti iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Nova obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora se dostaviti u slučajevima kada promjene uvjeta rada mogu značajno utjecati na povećanje izloženosti prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest.

Zabrana postupaka i materijala koji sadrže azbest

Članak 6.

(1) Zabranjuje se primjena azbesta postupkom prskanja kao i radni postupci koji uključuju materijale niske gustoće (manje od 1 g/cm^3) za izolaciju i zvučnu izolaciju, a sadržavaju azbest.

(2) Zabranjuju se aktivnosti pri kojima su radnici izloženi vlaknima azbesta prilikom vađenja azbesta ili proizvodnje i prerade azbestnih proizvoda ili proizvodnje i prerade proizvoda koji sadržavaju namjerno dodani azbest, uz iznimku obrade i odlaganja proizvoda koji nastaju pri rušenju ili uklanjanju azbesta.

Mjere za smanjivanje izloženosti

Članak 7.

Prilikom izvođenja svih aktivnosti iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika, izlaganje radnika prašini azbesta ili materijala koji sadržava azbest mora se smanjiti na najmanju moguću mjeru, a u svakom slučaju na najnižu razinu koja je tehnički moguća ispod relevantne granične vrijednosti iz članka 9. ovoga Pravilnika, posebno sljedećim mjerama:

1. broj radnika koji će biti izloženi ili mogu biti izloženi prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest treba svesti na najmanji mogući broj

2. radne postupke planirati tako da pri njima ne nastaje prašina azbesta, a ako to nije moguće izbjegavati oslobađanje prašine azbesta u zrak poduzimanjem mjera, kao što su; odstranjivanje prašine azbesta, usisavanje prašine azbesta na izvoru te kontinuirana sedimentacija azbestnih vlakana raspršenih u zraku

3. radnicima osigurati odgovarajući postupak dekontaminacije

4. za radove koji se obavljaju u zatvorenom prostoru osigurati odgovarajuću učinkovitu zaštitu

5. svi prostori i oprema uključeni u obradu azbesta izvedeni tako da je moguće njihovo redovito i učinkovito čišćenje i održavanje te da se oni redovito čiste i održavaju

6. azbest ili materijale koji sadržavaju azbest i stvaraju prašinu skladištiti i prevoziti u odgovarajućoj zapečaćenoj ambalaži

7. otpad, osim otpada koji nastaje iz aktivnosti rudarenja, prikupljati i u najkraćem mogućem roku odstranjivati s mjesta rada u odgovarajuće zapečaćenoj ambalaži s oznakama koje navode da sadržava azbest, te dalje s njime postupati u skladu s posebnim propisom o gospodarenju otpadom.

Uzimanje uzoraka i mjerenje koncentracija

Članak 8.

(1) Ovisno o rezultatima početne procjene rizika te radi osiguranja pridržavanja relevantne granične vrijednosti iz članka 9. ovoga Pravilnika, mjerenje koncentracije azbestnih vlakana u okolišu na mjestu rada obavlja se u redovitim vremenskim razmacima tijekom određenih operativnih faza.

(2) Uzimanje uzoraka zraka iz radnog prostora odgovara osobnom izlaganju radnika prašini azbesta ili materijala koje sadržavaju azbest.

(3) Uzimanje uzoraka iz stavka 2. ovoga članka obavlja se nakon savjetovanja s radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu.

(4) Uzimanje uzoraka može obavljati samo ovlaštena i osposobljena osoba koja posjeduje propisanu opremu za uzimanje uzoraka u skladu s propisima koji utvrđuju uvjete pod kojima pravne i fizičke osobe mogu obavljati ispitivanja u radnom okolišu, a uzorke treba analizirati opremom za mjerenje koncentracije vlaknastih tvari.

(5) Trajanje uzimanja uzoraka mora biti takvo da je moguće utvrditi reprezentativno izlaganje za referentno razdoblje od osam sati (jedna smjena) mjerenjima ili s pomoću vremenski prilagođenih (ponderiranih) izračuna.

(6) Brojenje vlakana obavlja se s pomoću elektronske mikroskopije ili drugom metodom koja daje jednakovrijedne ili preciznije rezultate.

Granične vrijednosti izloženosti

Članak 9.

(1) Poslodavac mora osigurati da u osmosatnom vremenski prilagođenom prosjeku nijedan radnik nije izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od 0,01 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir samo vlakna s dužinom većom od 5 mikrometara (μm), promjerom manjim od 3 μm i s odnosom dužina/promjer većim od 3:1.

(2) Poslodavac mora dodatno osigurati da u osmosatnom vremenski prilagođenom prosjeku nijedan radnik nije izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od:

a) 0,01 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir i vlakna promjera manjeg od 0,2 μm, ili

b) 0,002 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir samo vlakna s dužinom većom od 5 mikrometara (μm), promjerom manjim od 3 μm i s odnosom dužina/promjer većim od 3:1.

Prekid rada na mjestima gdje je prekoračena granična vrijednost izloženosti

Članak 10.

(1) Na mjestima rada gdje je prekoračena relevantna granična vrijednost iz članka 9. ovoga Pravilnika, ili postoji opravdana sumnja da su materijali koji sadržavaju azbest, a koji nisu bili identificirani prije početka rada, bili narušeni tako da je nastala prašina, rad se mora odmah prekinuti.

(2) Rad se ne smije nastaviti na mjestima rada iz stavka 1. ovoga članka sve dok se ne poduzmu odgovarajuće mjere za zaštitu izloženih radnika.

(3) Ako je prekoračena relevantna granična vrijednost iz članka 9. ovoga Pravilnika, poslodavac je dužan utvrditi razloge prekoračenja granične vrijednosti te u najkraćem mogućem roku poduzeti odgovarajuće mjere za poboljšanje stanja.

(4) Kako bi se provjerila djelotvornost provedenih mjera iz stavka 3. ovoga članka, poslodavac mora odmah provesti novo mjerenje koncentracije azbesta u zraku.

(5) Ako se izlaganje ne može smanjiti na drugi način te ako je radi usklađenosti s graničnim vrijednostima potrebno nošenje osobne zaštitne opreme za zaštitu organa za disanje, to ne smije biti trajno i za svakog se radnika svodi na najmanju moguću mjeru.

(6) Tijekom razdoblja rada koji zahtijeva uporabu osobne zaštitne opreme iz stavka 5. ovoga članka, potrebno je osigurati redovite stanke u skladu s fizičkim i klimatskim uvjetima, a prema potrebi, uz savjetovanje s radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu.

(7) Poslodavac mora osigurati pravilno čišćenje, održavanje i čuvanje osobne zaštitne opreme za zaštitu organa za disanje.

Utvrđivanje prisutnosti materijala koji mogu sadržavati azbest

Članak 11.

(1) Prije početka radova na rušenju, održavanju ili obnovi građevina ili drugih prostora izgrađenih prije stupanja na snagu zabrane azbesta, poslodavac mora poduzeti sve potrebne aktivnosti za utvrđivanje prisutnosti materijala koji mogu sadržavati azbest, osobito prikupljanjem informacija od vlasnika građevina ili drugih poslodavaca kao i iz drugih izvora, uključujući dostupne službene baze podataka.

(2) Ako informacije iz stavka 1. ovoga članka nisu dostupne, poslodavac je dužan osigurati da ovlaštena osoba, u skladu s propisima o ispitivanju materijala, ispita prisutnost materijala koji sadržavaju azbest te da nalaze takvih ispitivanja pribavi prije početka radova iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Na zahtjev i isključivo u svrhu provedbe obveza iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac iz stavka 1. ovoga članka dužan je drugom poslodavcu koji će izvoditi radove staviti na raspolaganje sve informacije dobivene ispitivanjima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ako postoji bilo kakva sumnja da je u materijalu ili građevini prisutan azbest, na radove iz stavka 1. ovoga članka se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Pravilnika.

Osiguranje mjera kod prekoračenja granične vrijednosti izloženosti

Članak 12.

(1) Pri obavljanju određenih aktivnosti kao što su rušenje, odstranjivanje azbesta, popravci i održavanje pri kojima je moguće predvidjeti da će usprkos uporabi svih mogućih tehničkih preventiv-

nih mjera za ograničavanje koncentracije azbesta u zraku biti prekoračena relevantna granična vrijednost iz članka 9. ovoga Pravilnika, poslodavac je dužan odrediti i provesti mjere za zaštitu radnika tijekom obavljanja takvih aktivnosti, a naročito sljedeće:

1. opremiti radnike s odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom za zaštitu organa za disanje i drugom osobnom zaštitnom opremom, koju radnici trebaju koristiti, kojom se mora propisno rukovati i koja mora biti, posebno u pogledu respiratora, pojedinačno prilagođena, uključujući njenu prikladnost prema odredbama pravilnika u vezi s uporabom osobne zaštitne opreme

2. postaviti potrebne znakove upozorenja koji upozoravaju na očekivano prekoračenje graničnih vrijednosti iz članka 9. ovoga Pravilnika

3. spriječiti širenje prašine koja nastaje od azbesta ili materijala koji sadržava azbest izvan prostorije ili radilišta, a za radove koji se obavljaju u zatvorenom prostoru radni prostor mora biti ograđen i hermetički zatvoren u odnosu na vanjski zrak te spojen na sustav mehaničke ventilacije za odstranjivanje prašine.

(2) Prije početka radova iz stavka 1. ovoga članka poslodavac se mora savjetovati s radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu.

Izrada Plana rada

Članak 13.

(1) Poslodavac mora prije početka radova na rušenju ili prije odstranjivanja azbesta odnosno materijala koji sadrže azbest iz zgrada, konstrukcija, instalacija, uređaja, opreme ili brodova izraditi plan rada.

(2) Plan rada iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati potrebne mjere radi osiguranja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na mjestu rada, u kojem je potrebno posebno navesti da:

1. se azbest odnosno materijali koji sadrže azbest trebaju odstraniti prije postupka rušenja, osim ako bi njihovo odstranjivanje prouzrokovalo veći rizik za radnike nego da azbest ili materijali koji sadrže azbest ostanu u prvobitnom stanju

2. se osigurava osobna zaštitna oprema iz članka 12. stavka 1. točke 1. ovoga Pravilnika, ako je ista neophodna za smanjenje rizika

3. se po završetku rušenja ili odstranjivanja azbesta, u skladu s ostalim propisima, provjerava da na mjestu rada nema rizika povezanih s izlaganjem azbestu prije nastavka ostalih radova.

(3) Pored sadržaja iz stavka 2. ovoga članka, plan rada uključuje i informacije o:

1. vrsti i predviđenom trajanju radova

2. lokaciji na kojoj će se radovi izvoditi

3. postupcima koji će se primjenjivati, s obzirom da radovi uključuju rad s azbestom ili materijalima koji sadrže azbest.

4. karakteristike opreme koja će se upotrebljavati za zaštitu i dekontaminaciju radnika koji rade na radilištu te zaštitu drugih osoba koje su prisutne ili se nalaze u blizini radilišta.

(4) Poslodavac je dužan nadležnom tijelu inspekcije rada, na njegov zahtjev, dostaviti prije početka radova plan rada iz stavka 1. ovoga članka.

Osposobljavanje radnika i ovlaštenika poslodavca u odnosu na rizike od azbestne prašine

Članak 14.

(1) Poslodavac ne smije dozvoliti radniku rad na poslovima na kojima bi mogao biti izložen prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest, sve dok radnik nije posebno osposobljen u odnosu na te rizike u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, te dok nije osposobljen u skladu s odredbama pravilnika kojim je uređeno osposobljavanje radnika za rad na siguran način.

(2) Sadržaj posebnog osposobljavanja radnika iz stavka 1. ovoga članka mora se provesti na razumljiv način tako da radnici steknu potrebna znanja i vještine o prevenciji i zaštiti, a posebno o:

1. primjenjivom propisu o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika zbog izlaganja azbestu na radu

2. osobinama azbesta i njegovim učincima na zdravlje te o sinergijskom učinku azbesta i pušenja na zdravlje

3. vrstama proizvoda ili materijala koji mogu sadržavati azbest

4. postupcima pri kojima može doći do izlaganja prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest te značenju preventivnih mjera za smanjivanje izlaganja na najmanju moguću mjeru

5. uporabi tehnološke opreme i strojeva za sprječavanje ispuštanja i širenje azbestnih vlakana

6. o sigurnom načinu radu, mjerama zaštite i uporabi osobne zaštitne opreme

7. odgovarajućoj svrsi i namjeni, izboru, odabiru, ograničenju te pravilnoj uporabi osobne zaštitne opreme za zaštitu dišnih organa

8. postupcima u slučaju nužde, u hitnim i akcidentnim situacijama

9. postupcima dekontaminacije

10. odlaganju otpada

11. svrsi i zahtjevima zdravstvenih pregleda.

(3) Posebno osposobljavanje radnika prema programu iz stavka 2. ovoga članka provodi specijalist medicine rada/medicine rada i sporta izabran u skladu s posebnim propisom, u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu poslodavca za kojeg se provodi osposobljavanje.

(4) Posebno osposobljavanje radnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka preduvjet je za provođenje sveukupnog osposobljavanja radnika za rad na siguran način, u skladu s odredbama pravilnika kojim je uređeno osposobljavanje radnika za rad na siguran način, uzimajući u obzir i ostale izvore opasnosti, štetnosti i napora na tim poslovima.

(5) Postupak posebnog osposobljavanja radnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka prilagođava se specifičnostima struke radnika te njegovim konkretnim poslovima i metodama rada pripadajuće struke.

(6) Posebnom osposobljavanju iz stavka 1. i 2. ovoga članka podliježu i ovlaštenici poslodavca u čijem djelokrugu rada su poslovi iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika, na način utvrđen stavkom 3. ovoga članka.

(7) U provedbi programa posebnog osposobljavanja iz stavka 2. ovoga članka, kao i za razradu tehnološkog procesa te planirah radnih postupaka iz članka 15. stavka 3. točke 3. ovoga Pravilnika, mogu se koristiti smjernice koje ministarstvo nadležno za rad objavljuje na svojim stranicama.

(8) Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta iz stavka 3. ovoga članka izdaje potvrdu o posebnoj osposobljenosti radnika odnosno ovlaštenika poslodavca u odnosu na rizike od izloženosti prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest, koja sadrži najmanje sljedeće podatke:

1. ime i prezime te osobni identifikacijski broj ili međunarodni identifikator za radnika/ovlaštenika, koji je osposobljen u odnosu na rizike zbog izloženosti azbestu

2. trajanje osposobljavanja

3. datum osposobljavanja

4. sadržaj osposobljavanja

5. jezik osposobljavanja

6. podatke o osobama koje su provele osposobljavanje (ime i prezime, zvanje i drugi podaci po potrebi).

(9) Potvrda o posebnoj osposobljenosti iz stavka 8. ovoga članka prilaže se uz zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način koji obuhvaća i ostale izvore opasnosti, štetnosti i napora koji su prisutni na poslovima iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika.

(10) Sadržaj potvrde o posebnoj osposobljenosti radnika odnosno ovlaštenika poslodavca u odnosu na rizike od izloženosti prašini azbesta ili materijala koji sadržavaju azbest nalazi se u Prilogu 2. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Suglasnost za obavljanje radova s azbestom

Članak 15.

(1) Poslove iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika može obavljati pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje djelatnosti obrade proizvoda koji sadrže azbest, uklanjanje (rušenje) građevina i konstrukcija i instalacija koje sadrže azbest čijom djelatnošću stalno ili povremeno nastaje azbestni otpad.

(2) Prije početka radova iz stavka 1. ovoga članka pravne ili fizičke osobe moraju o tome ishoditi suglasnost odnosno pozitivno mišljenje od ministarstva nadležnog za rad.

(3) Uz zahtjev za ishođenje suglasnosti odnosno pozitivnog mišljenja iz stavka 2. ovoga članka, poslodavac je dužan ministarstvu nadležnom za rad dostaviti:

1. popis radnika koji će obavljati poslove iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika

2. potvrde o posebnoj osposobljenosti radnika iz točke 1. ovoga stavka, u skladu s člankom 14. stavkom 8. ovoga Pravilnika

3. imena ovlaštenika odgovornih za provedbu radnih postupaka kojima se sprječava nastajanje i širenje prašine azbesta, te potvrde o njihovoj posebnoj osposobljenosti

4. razradu tehnološkog procesa te opis planiranih radnih postupaka kojima se sprječava nastajanje i širenje prašine azbesta odnosno radnih postupaka kojima će se pomoću drugih mjera spriječiti oslobađanje prašine azbesta u zrak (članak 7. točka 2. ovoga Pravilnika)

5. dokaz o registraciji za djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ministarstvo nadležno za rad na svojim stranicama objavljuje i ažurira popis poslodavaca koji su ishodili suglasnost odnosno pozitivno mišljenje iz stavka 2. ovoga članka.

Organizacijsko sigurnosne mjere pri obavljanju radova s azbestom

Članak 16.

(1) Poslodavac mora pri obavljanju svih aktivnosti iz članka 4. stavka 1. i u skladu s člankom 4. stavkom 3. ovoga Pravilnika poduzeti odgovarajuće organizacijske sigurnosne mjere, kojima će osigurati da:

1. su područja na kojima se obavljaju radovi jasno označena i u skladu s propisom koji se odnosi na sigurnosne znakove te označena sa sigurnosnim znakom zabrane »pristup neovlaštenim osobama je zabranjen« te s dodatnim upozorenjem »azbestna vlakna«

2. je pristup na područja na kojima se obavljaju radovi dozvoljen samo onim radnicima koji moraju raditi ili ulaziti na ta područja zbog prirode svoga posla

3. je na područjima na kojima se obavljaju radovi zabranjeno pušenje.

(2) Poslodavac mora, osim mjera iz stavka 1. ovoga članka, radnicima osigurati odgovarajući prostor u kojem mogu uzimati hranu i piće bez rizika od kontaminacije azbestnom prašinom ili materijala koji sadrže azbest.

(3) Osim mjera iz stavka 1. i 2. ovoga članka, poslodavac mora radnicima koji obavljaju poslove iz članka 4. ovoga Pravilnika osigurati i:

1. primjerenu radnu ili zaštitnu odjeću

2. da radnici mogu zamijeniti azbestom kontaminiranu radnu ili zaštitnu odjeću čistom i da radnici ne odnose kontaminiranu radnu ili zaštitnu odjeću izvan kruga poslodavca odnosno izvan privremenog gradilišta

3. pranje i čišćenje kontaminirane radne ili zaštitne odjeće u tvrtkama koje su opremljene za tu vrstu poslova, ako poslodavac sam ne obavlja pranje i čišćenje, s obvezom da je u tim okolnostima potrebno kontaminiranu odjeću prevoziti u zatvorenim kontejnerima

4. odvojene garderobne prostore za radnu odnosno zaštitnu odjeću te civilnu odjeću

5. odgovarajuća mjesta za pranje, kupaonice s tuševima i toaletne prostore

6. odlaganje osobne zaštitne opreme na točno određenom mjestu i provjeravanje te čišćenje zaštitne opreme nakon svake uporabe.

7. popravak ili zamjenu neispravne radne ili zaštitne opreme, a prije njene daljnje uporabe.

(4) Troškovi, koji nastaju u vezi s provedbom mjera iz ovoga članka ne smiju teretiti radnika, a vrijeme utrošene na tuširanje i presvlačenje uračunava se u ukupno radno vrijeme koje je radnik ugovorio s poslodavcem.

Pisane upute i obavijesti pri obavljanju radova s azbestom

Članak 17.

(1) Poslodavac mora pisanim uputama i obavijestima osigurati da su radnici koji obavljaju poslove iz članka 4. ovoga Pravilnika i povjerenici radnika za zaštitu na radu obaviješteni o:

1. mogućem riziku za zdravlje, zbog izlaganja prašini azbesta ili materijala, koji sadrže azbest te o riziku zbog uporabe duhanskih proizvoda

2. dopuštenim graničnim vrijednostima izloženosti i načinu praćenja stanja zraka u radnom okolišu

3. higijenskim mjerama, uključujući pozitivne učinke na zdravlje zbog prestanka pušenja

4. pravilnoj uporabi i nošenju radne ili zaštitne odjeće i osobne zaštitne opreme

5. posebnim preventivnim mjerama za smanjenje i sprečavanje izlaganju prašini azbesta ili prašini materijala koji sadrže azbest.

(2) Upute i obavijesti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti postavljene na uočljivim i dobro vidljivim mjestima u radnim prostorijama te jasne i lako razumljive radnicima.

(3) Osim mjera iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac mora poduzeti dodatne mjere kojima će osigurati:

1. radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu uvid u vrijednosti dobivene mjerenjima koncentracije azbestnih vlakana u zraku radnog prostora i obrazloženje tih rezultata

2. upoznavanje radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu o prekoračenjima dopuštenih vrijednosti izloženosti, za slučaj prekoračenja tih vrijednosti, i o razlozima prekoračenja

3. savjetovanje s radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu o mjerama koje je potrebno poduzeti ili upoznavanje radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu o mjerama koje su bile poduzete u nužnim situacijama.

Zdravstveni nadzor

Članak 18.

(1) U skladu s odredbama pravilnika kojim se uređuju poslovi s posebnim uvjetima rada, poslodavac je dužan svakog radnika, koji obavlja poslove iz članka 4. ovoga Pravilnika, prije početka rada na tim poslovima uputiti na prethodni zdravstveni pregled u zdravstvenu ustanovu koja obavlja djelatnost medicine rada ili u privatnu ordinaciju medicine rada, kako bi se utvrdilo ispunjava li radnik propisane zahtjeve za obavljanje tih poslova.

(2) Zdravstveni pregled iz stavka 1. ovoga članka obavlja se u skladu s odredbama pravilnika kojim se uređuju poslovi s posebnim uvjetima rada te Priloga 1. ovoga Pravilnika, koji čini njegov sastavni dio, a koji obvezno uključuje poseban pregled prsnog koša i pluća.

(3) Zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost medicine rada ili privatna ordinacija medicine rada mora voditi i čuvati zdravstvenu dokumentaciju za svakog radnika u skladu s posebnim propisima još najmanje 40 godina od prvog izlaganja radnika prašini azbesta ili materijala koji sadržava azbest.

(4) Ako poslodavac prestane s obavljanjem djelatnosti koja je povezana sa izlaganjem prašini azbesta, ordinacija medicine rada dužna je zdravstvenu dokumentaciju iz stavka 3. ovoga članka predati zavodu nadležnom za zaštitu zdravlja na radu.

(5) Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta mora savjetovati radnike o njihovom primjerenom zdravstvenom nadzoru nakon prestanka izlaganja azbestu.

(6) Nakon zdravstvenog pregleda iz stavka 1. ovoga članka, specijalist medicine rada/medicine rada i sporta može savjetovati ili odrediti da se poduzmu sve pojedinačne zaštitne ili preventivne mjere, što može uključivati da se radniku ne dopusti obavljanje poslova na kojima bi mogao biti ugrožen izlaganju azbestu.

(7) Radnicima se moraju pružiti informacije i savjeti u vezi sa svakom ocjenom njihovog zdravstvenog stanja koja se obavlja nakon prestanka izloženosti prašini azbesta.

(8) Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta ili tijelo ovlašteno za zdravstveni nadzor radnika može navesti da se zdravstveni nadzor radnika nakon prestanka izloženosti prašini azbesta mora nastaviti onoliko dugo koliko je potrebno za zaštitu zdravlja te osobe, s utvrđivanjem duljine trajanja zdravstvenog nadzora.

(9) Kontinuirani zdravstveni nadzor iz stavka 8. ovoga članka provodi se u skladu s posebnim propisima.

(10) Svatko od pojedinih radnika ili poslodavac mogu zahtijevati reviziju ocjene zdravstvenog stanja iz stavka 7. ovoga članka, u skladu s posebnim propisima.

Unos informacija u evidenciju i vođenje evidencije

Članak 19.

(1) Poslodavac unosi informacije o radnicima koji obavljaju aktivnosti iz članka 4. ovoga Pravilnika u evidenciju, koje moraju uključivati podatke o vrsti i trajanju aktivnosti te stupnju izloženosti radnika azbestu.

(2) Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta odnosno tijelo odgovorno za zdravstveni nadzor, moraju imati pristup evidenciji iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Svatko od radnika ima pravo uvida u podatke iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka, koji se odnose na njega osobno.

(4) Radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu mora biti omogućen uvid u anonimne zbirne podatke iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Poslodavac je dužan čuvati evidenciju iz stavka 1. ovoga članka 40 godina od dana prestanka izlaganju azbestu.

(6) Ako poslodavac prestane s obavljanjem djelatnosti koja je povezana sa izlaganjem azbestu, evidenciju iz stavka 1. ovoga članka dužan je dostaviti zavodu nadležnom za zaštitu zdravlja na radu.

Članak 20.

(1) Zavod nadležan za zaštitu zdravlja na radu vodi evidenciju svih slučajeva medicinski dijagnosticiranih profesionalnih bolesti povezanih s azbestom.

(2) Popis bolesti koje mogu nastati zbog izlaganja radnika azbestu utvrđen je u Prilogu 1. ovoga Pravilnika koji čini njegov sastavni dio.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

(1) Najkasnije do 20. prosinca 2025. godine, granična vrijednost izloženosti radnika azbestnim vlaknima ne smije biti veća od 0,1 vlakna na cm^3, u skladu s posebnim propisom, pri čemu se uzimaju u obzir samo vlakna s dužinom većom od 5 mikrometara (µm), promjerom manjim od 3 µm i s odnosom dužina/promjer većim od 3:1.

(2) Najkasnije od 21. prosinca 2025. godine do 20. prosinca 2029. godine nijedan radnik ne smije biti izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od 0,01 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir samo vlakna s dužinom većom od 5 mikrometara (µm), promjerom manjim od 3 µm i s odnosom dužina/promjer većim od 3:1.

(3) Najkasnije od 21. prosinca 2029. godine nijedan radnik ne smije biti izložen koncentraciji azbesta u zraku većoj od:

a) 0,01 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir i vlakna promjera manjeg od 0,2 µm, ili

b) 0,002 vlakna na cm^3, pri čemu se uzimaju u obzir samo vlakna s dužinom većom od 5 mikrometara (µm), promjerom manjim od 3 µm i s odnosom dužina/promjer većim od 3:1.

Članak 22.

Ministarstvo nadležno za rad će najkasnije u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika na svojim službenim stranicama objaviti praktične smjernice iz članka 4. stavka 6. ovoga Pravilnika te smjernice iz članka 14. stavka 7. ovoga Pravilnika.

Članak 23.

Odredba članka 15. stavka 2. ovoga Pravilnika primjenjuje se od 21. prosinca 2025. godine.

Članak 24.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izlaganja azbestu (»Narodne novine« br. 40/07).

Članak 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/24-01/24
Urbroj: 524-03-03-01/2-25-24
Zagreb, 15. siječnja 2025.

Ministar
Marin Piletić, v. r.

PRILOG 1.

PRAKTIČNE PREPORUKE ZA OCJENU ZDRAVSTVENOG STANJA RADNIKA

1. Postojeće znanje ukazuje da izlaganje slobodnim vlaknima azbesta može uzrokovati najmanje sljedeće bolesti:

– azbestozu,

– mezoteliom,

– rak pluća,

– rak probavnih organa,

– rak grkljana

– rak jajnika

– nezloćudne bolesti pleure.

2. Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta odnosno tijelo ovlašteno za zdravstveni nadzor radnika izloženih azbestu moraju biti upoznati s uvjetima odnosno okolnostima izlaganja svakog radnika.

3. Zdravstveni pregledi radnika trebaju se provoditi u skladu s načelima i praksom medicine rada, a trebaju uključivati najmanje sljedeće mjere:

– vođenje evidencije o radnikovoj zdravstvenoj i profesionalnoj anamnezi,

– osobni razgovor s radnikom,

– opći klinički pregled s naglaskom na prsni koš,

– pregled plućne funkcije (spirometrija).

4. Specijalist medicine rada/medicine rada i sporta odnosno tijelo ovlašteno za zdravstveni nadzor radnika donose odluku o daljnjim pretragama, kao što je citološka pretraga pljuvačke, rentgenska snimka prsnog koša ili tomodenzitometrija, u skladu s najnovijim raspoloživim znanjima na području medicine rada.

PRILOG 2.

Naziv zdravstvene ustanove odnosno privatne ordinacije medicine rada/medicine rada i sporta i njeno sjedište

Na temelju odredbe članka 14. stavka 8. Pravilnika o zaštiti radnika od rizika zbog izlaganja azbestu (»Narodne novine«, br. _____) izdaje se

P O T V R D A
o posebnoj osposobljenosti u odnosu na rizike od azbestne prašine

kojom se potvrđuje da je radnik/ovlaštenik _____
(ime i prezime radnika ili ovlaštenika poslodavca)

OIB _____, kod poslodavca _____
(osobni identifikacijski broj ili međunarodni identifikator) (naziv i adresa poslodavca)

sudjelovao dana _____ u postupku osposobljavanja u odnosu na rizike od azbestne prašine prema programu osposobljavanja utvrđenog odredbom članka 14. stavka 2. Pravilnika o zaštiti radnika od rizika zbog izlaganja azbestu.

Spomenuti radnik/ovlaštenik je uspješno savladao navedeni program osposobljavanja u trajanju od 7 školskih sati na _____ jeziku.

_____
(ime i prezime specijalista medicine rada/medicine rada i sporta)

U, _____, _____
(mjesto izdavanja potvrde i datum)